

Basmul

-ALEODOR IMPARAT-

Opera epica in proza in care se povestesc intamplari fantastice puse pe seama unor personaje sau forte supranaturale in lupta cu fortele raului pe care le inving se numeste **basm**.

In proza populara, basmul ocupa un rol deosebit prin faptul ca zugravesce o lume pusa sub semnul fantasticului, in care dorinta umana poate fi implinita.

Basmul "*Aleodor-Imparat*", a fost cules de Petre Ispirescu in anul 1875, de la un "scolar de gimnaziu" din Bucuresti.

Naratiunea respecta schema traditionala a basmului si debuteaza cu formula "A fost odata ca niciodata". Fiind o opera narativa, intamplarile se desfasoara intr-o anumita ordine iar elementele reale(dorinta de a avea un copil, comportarea lui Aledor ca imparat si casatoria cu fiica lui Verdes) se vor implinii cu elementele fantastice (existenta Pocitaniei, intelegerea graiurilor necuvantatoare) pe durata intregii actiuni.

Autorul anonim ne dezvaluie mai intai supararea unui imparat ca nu avea si el "ca toti oameii un fecior". La batranete insa dorinta i se indeplineste "si donadi un drag de fecior de sa-l vezi si sa nu-l mai uiti". Bucuria era cu atat mai mare, cu cat "baiatul de ce crestea d-aia se facea mai istet si mai iscusit".

In ceasul mortii, imparatul isi sfatuieste fiul sa nu vaneze pe mosia "jumatate-de-om-calare-pe-jumatate-de-iepure-schiop", deoarece "cine calca acolo nu scapa nepedepsit".

Dupa moartea imparatului, Aleodor carmuieste inteleg tara si respecta cu sfintenie sfatul imparatului sau, dar intr-o zi pe cand sa afla la vanat, greseste si calca pe pamantul "pocitaniei de om". Aceasta ii cere fiului de imparat sa-i aduca fata lui Verdes-Imparat, daca vrea sa-l ierte pentru ca-I calcase mosia.

Plecat la drum, intalneste o stiuca, un corb si un taune carora le cruta viata si ii ajuta primind din partea cestora promisiunea ca il vor ajuta la nevoie. Ajungand la curtea lui Verdes, Aleodor afla ca pentru a dobandi fata, trebuie sa depaseasca trei incercari.

Cu ajutorul noilor sai prieteni, fiul de imparat iese invingator la sfarsitul celor trei probe, deoarece, in a treia zi, se ascunde atat de bine incat fata imparatului se recunoaste invinsa.

Aleodor o duce la Pocitanie, dar aceasta refuza sa se casatoreasca cu o asemenea fiinta. De aceea, ne neceaz Pocitania plesneste si moare.

In aceasta situatie, Aleodor isi intinde imparatia si pe mosia Pocitaniei si se casatoreste cu fata lui Verdes –Imparat, spre bucuria supusilor sai.

Formula finala “iara eu incalecai pe-o sa si v-o spunei dumneavoastra asa”, marcheaza sfarsitul intamplarilor intr-o nota de optimism.

Compozitionalul “Aleodor-Imparat” respecta tresaturile basmului prin folosirea formulelor narrative (de inceput, mediana si finala), respecta momentele subiectului literar (expozitia, intriga, desfasurarea actiunii, punctul culminant, deznodamantul).

In **expozitie** aflam date despre dorinta imparatului de a avea un copil, despre nasterea lui Aleodor care devine imparat dupa moartea imparatului si despre sfatul acestuia.

Intriga este determinata de incalcarea sfatului imparatului si pasirea din neatenție pe mosia Pocitaniei.

Desfasurarea actiunii evidentiaza incercarile prin care trebuie sa treaca Aleodor pentru a indeplini misiunea asumata (intalnirea cu stiuca, cu corbul si cu taunele, cucerirea mainii fetei de imparat).

Punctul culminant constituie momentul de maxima tensiune si anume cea de-a treia incercare la care Aleodor rosca, prin descoperirea lui, sa I se taie capul.

Deznodamantul este fericit, pocitania moare iar Aleodor o ia de sotie pe fata lui Verdes.

Actiunea basmului se petrece atat pe pamanat cunoscut(la curtea lui Aleodor, a lui Verdes)cat si pe taram imaginar(pe pamantul Pocitaniei).

In basm fortele binelui ajutate in implinirea misiunii asumate de late personaje. In trecerea probelor la care este supus Aleodor de fiica lui Verdes, fiul imparatului este ajutat de stiuca, corb si de taune. Prin prezenta obiectelor magice(solzul de peste, pana de corb si aripa de taune), si fata imparatului posedea un obiect magic: ocheanul fermecat. In basm este prezenta cifra magica

“trei”(sunt trei ajutoare, trei incercari, trei obiecte magice, trei zile si trei nopti asteapta in fata curtii imparatului, veselie tine trei zile si trei nopti).

Fortele raului sunt reprezentate de adversari puternici, de obicei personaje supranaturale care au pe langa puterea fizica si multa viclenie. Actiunea este de aceea foarte tensionata.

O alta caracteristica a basmului este oralitatea stilului sustinuta prin folosirea interjectiilor (iata, ia, i etc) a vocativelor (Aleodor draga, dragul tatei, baiete, flacaule) si a unor cuvinte si expresii populare (o starpitura de fecior, asa da sufletul, a da din colt in cot).

Atat prin oralitate cat si prin continut, personaje, structura, naratiunea “Aleodor- Imparat” se incadreaza in structura basmului a carui specie o reprezinta in mod stralucit si convingator.

Pe tot parcursul basmului, noi, cititorii, suntem alaturi de personajele care lupta pentru implinirea binelui si ne exprimam sentimente de dragoste si admiratie.